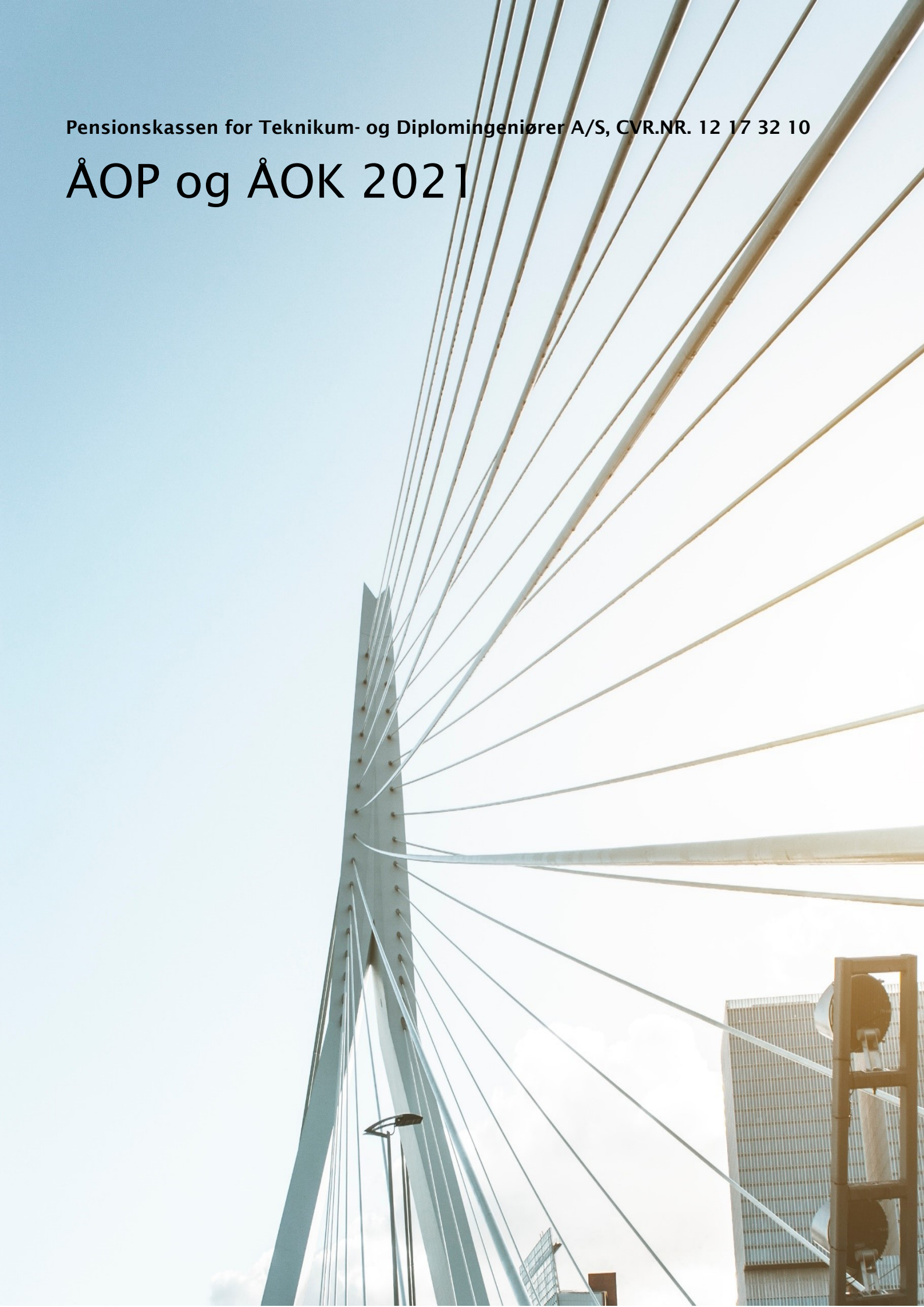

Pensionskassen for Teknikum- og Diplomingeniører A/S, CVR.NR. 12 17 32 10

ÅOP og ÅOK 2021

Indholdsfortegnelse

Indledning.....	3
Nøgletallene ÅOK og ÅOP	4
Metodebeskrivelse.....	4
Afstemningsskema.....	8
Pensionskassens Erklæring	9
Den uafhængige revisors erklæring om beregning af ÅOK og ÅOP.....	10

Indledning

For at sikre åbenhed og gennemsigtighed om omkostningerne i pensionsordningerne har Forsikring og Pensions bestyrelse vedtaget en standard for beregning og visning af omkostninger (AOK og AOP), der er fælles for hele branchen. Omkostningsstandarderne medfører, at alle pensionskasser og pensionselskaber skal udarbejde en metodebeskrivelse, et afstemningsskema samt en revisionsinstruks, der tilsammen danner baggrund for den uafhængige revisors erklæring. Den uafhængige revisor skal påse, at de årlige omkostninger, der oplyses til medlemmerne, er opgjort efter pensionskassens metodebeskrivelse.

Forsikring og Pensions standard for opgørelse af omkostninger betyder, at det er muligt at sammenligne de forskellige pensionskasser og pensionselskabers omkostninger i forbindelse med pensionsordningen.

Omkostningsdokumenterne skal publiceres på pensionskassens hjemmeside, så de er let tilgængelige. Beskrivelsen af opgørelsen af omkostninger er primært rettet mod personer, der er fortrolige med pensionsforhold.

Pensionskassen for Teknikum- og Diplomingeniører, herefter benævnt som pensionskassen, har opgjort medlemmernes omkostninger ud fra den standard, der er defineret af Forsikring og Pension. I nedenstående tabel ses medlemmernes administrations- og investeringsomkostninger for de sidste tre år:

Administrationsomkostninger i kroner

	2021	2020	2019
Administrationsomkostninger	540 kr.	540 kr.	540 kr.

Administrationsomkostningerne for 2021 er uændret i forhold til 2020.

Investeringsomkostninger i procent

	2021	2020*)	2019
3i1 Livspension i alt	0,40 %	0,35 %	0,38%
Gennemsnitsrente	0,29 %	0,28 %	0,25%
Seniorordning	0,22 %	0,26 %	0,54%

*) Omkostningsprocenterne for 2020 er korrigeret, da der tidligere var medtaget omkostninger som i henhold til omkostningshenstillingen fra Forsikring og Pension ikke skulle medtages. Dette er nu rettet. Ændringen har ingen indvirkning på kundernes faktiske omkostninger og afkast.

I 2021 er omkostningerne til markeds- og gennemsnitsrenteprodukterne steget. Dette skyldes at omfordelingen af investeringsaktiverne fra den tidligere administrator er færdiggjort. Faldet i omkostningerne for Seniorordningen skyldes, at ordningen har fået sin egen produktportefølje, som har været billigere at administrere.

Medlemmerne i pensionskassen kan finde deres individuelle omkostninger og deres omkostningsprocent ved at logge ind på www.ISP.dk og se under "Medlem", "Din pensionsordning" og "Få overblik over din pensionsordning".

Nøgletallene ÅOK og ÅOP

ÅOK er de Årlige Omkostninger i Kroner og viser de samlede administrations- og investeringsomkostninger.

ÅOP er de Årlige Omkostninger i Procent og viser omkostningerne i procent af gennemsnitlig opsparing.

ÅOK og ÅOP vises i pensionskassens omkostningsmåler. Omkostningsmåleren kan anvendes til at sammenligne pensionskasserne og pensionselskaberne på tværs af branchen.

Metodebeskrivelse

Metodebeskrivelsen nedenfor indeholder forklaring til, hvordan ÅOK/ÅOP er opgjort. Hvor der ikke eksplicit er nævnt enten markedsrente (3i1 Livspension og Seniorordning) eller gennemsnitsrente, gælder beskrivelsen for begge typer af produkter.

Omkostningselement	Metode/kilde	Fordelingsnøgle
De samlede administrationsomkostninger	Der fastsættes et omkostningsbidrag direkte på policerne til dækning af administration af pensionsordningerne. De vejledende omkostninger for sundhedsforsikring knyttet til en pensionsordning beregnes som bidraget gange samme omkostningsssats, som gælder for rene risikoforsikringer.	Der anvendes ikke fordelingsnøgler, da de direkte administrationsomkostninger er opgjort på den enkelte pensionsordning.
Omkostnings- og risikoresultat	Omkostningsresultatet medtages i opgørelsen og vil alt efter årets resultat, have en positiv eller negativ effekt på omkostningerne. Risikoresultatet medtages ikke, da Pensionskassen følger reglerne i kontributionsbekendtgørelsen.	Resultatet vil blive fordelt ligeligt mellem medlemmerne.
De samlede investeringsomkostninger	Investeringsomkostningerne opgøres ud fra følgende metoder: <u>Obligationer</u> Internt administrerede obligationer: De faktiske omkostninger i form af depotgebyrer, transaktionsomkostninger og tilhørende administrationsomkostninger anvendes. De samlede bogførte investeringsomkostninger fordeles mellem markedsrente og gennemsnitsrente ud fra de gennemsnitlige beholdninger. De	De interne investeringsomkostninger, som er indeholdt i regnskabsposten "Administrationsomkostninger i forbindelse med investeringsvirksomhed" i pensionskassens årsregnskab, fordeles mellem gennemsnitsrenteproduktet og interne fonde ud fra primo beholdningerne fordelt på de aktivtyper, som er specificeret i administrationsaftalen mellem Sampension Administrationsselskab A/S og

Omkostningselement	Metode/kilde	Fordelingsnøgle
	<p>gennemsnitlige beholdninger beregnes som et kvartalsvis gennemsnit.</p> <p>Eksternt administrerede obligationer indenlandske: En gang årligt hentes ÅOP for de eksterne investeringsforeninger på Investeringsforeningsrådets hjemmeside. ÅOP ganges på den gennemsnitlige beholdning for henholdsvis markedsrente og gennemsnitsrente. De gennemsnitlige beholdninger beregnes som et månedligt gennemsnit.</p> <p><u>Noterede aktier</u></p> <p>Internt administrerede noterede aktier: Se under Internt administrerede obligationer.</p> <p>Eksternt administrerede noterede aktier indenlandske: Se under Eksternt administrerede obligationer indenlandske.</p> <p>Eksternt administrerede noterede udenlandske aktier og ETF/ETN, hvor det bagvedliggende aktiv er udenlandske aktier: T.E.R (Total Expense Ratio) som oplyst af den udenlandske investeringsforening plus tillæg jf. tabel 6.2 i F&P omkostningshenstilling.</p> <p><u>Fonde baseret på tilsagn</u></p> <p>For aktivkategorierne Ejendomsfonde, Skovfonde og Private Equity indgår for nogle af fondene faktiske investeringsomkostninger. For de øvrige fonde er investeringsomkostningerne beregnet efter branchens fælles omkostningssatser. Satsen ganges på årlige gennemsnit af det afgivne tilsagn.</p> <p>Herudover er eventuelle handelsomkostninger og lignende indeholdt i regnskabsposten</p>	<p>ISP.</p> <p><u>Basisfonde:</u></p> <p>ÅOP for basisfonde (aktier, obligationer og alternativer) opgøres som forholdet mellem de samlede opgjorte investeringsomkostninger i kroner i hver basisfond og de gennemsnitlige beholdninger i basisfondene.</p> <p><u>Gennemsnitsrente:</u></p> <p>Investeringsomkostningerne vedr. gennemsnitsrentemiljøet fordeles mellem medlemmernes depoter tillagt ufordelte midler og egenkapital.</p> <p>Medlemmernes depoter samt ufordelte midler udgør tilsammen regnskabsposten Pensionshensættelser til gennemsnitsrenteprodukter.</p> <p>Ufordelte midler er i regnskabet opdelt i to poster, hhv. akkumuleret værdiregulering samt kollektivt bonuspotentiale.</p> <p>Fordelingen sker via procentandele, som beregnes som forholdet mellem de gennemsnitlige regnskabsmæssige hensættelser, den gennemsnitlige egenkapital og summen af de nævnte.</p> <p>Der opgøres en omkostningsprocent for hver andel jf. ovenfor, som forholdet mellem andelen af investeringsomkostningerne og gennemsnittet af hensættelserne og egenkapital opgjort primo hver måned.</p> <p>De årlige omkostningssatser vedr. hensættelserne omregnes til en månedlig sats. I forsikringsystemet ganges den månedlige sats på den enkelte forsikringskontrakts depot tillagt en andel af ufordelte midler</p>

Omkostningselement	Metode/kilde	Fordelingsnøgle
	<p>”Administrationsomkostninger i forbindelse med investeringsvirksomhed” i pensionskassens årsregnskab medtaget.</p> <p><u>Fonde baseret på andet end tilsagn</u></p> <p>Hedgefonde: For hedgefonde anvendes faktiske satser for management fee og faktiske omkostninger i henhold til oplysninger fra fonden. Satsen ganges på markedsværdien ultimo året.</p> <p>Kreditfonde (COF): For kreditfonde med præstationsafhængige omkostninger benyttes de samlede estimerede management fee inkl. carry i kroner omregnet til en procentsats i forhold til de gennemsnitlige markedsværdier. For de øvrige kreditfonde er management fee beregnet på baggrund af den kontraktlige sats ganget på gennemsnitlige markedsværdier.</p> <p><u>Unoterede aktier inkl. co-investeringer</u></p> <p>Handelsomkostninger og administrationsomkostninger indeholdt i regnskabsposten ”Administrationsomkostninger i forbindelse med investeringsvirksomhed” i pensionskassens årsregnskab, samt øvrige omkostninger ved investering er medtaget. Disse omkostninger er medtaget et år forskudt.</p> <p><u>Afledte finansielle instrumenter</u></p> <p>Handelsomkostninger og administrationsomkostninger indeholdt i regnskabsposten ”Administrationsomkostninger i forbindelse med investeringsvirksomhed” i pensionskassens årsregnskab, som er transaktionsgebyrer og</p>	<p>primo hver måned for at finde pensionsordning ÅOK vedrørende investeringsomkostninger.</p>

Omkostningselement	Metode/kilde	Fordelingsnøgle
	<p>depotgebyrer, er medtaget.</p> <p><u>Strukturerede produkter</u> Handelsomkostninger, administrationsomkostninger og management fee er indeholdt i regnskabsposten 2.7.</p> <p><u>Direkte ejede investeringer og unoterede aktier</u> Ejendomsselskaber: ISPs andel af de faktiske omkostninger indeholdt i regnskabsposten 2.7 i form af interne omkostninger til administration af pensionskassen samt eventuelle handelsomkostninger er medtaget.</p> <p><u>CLO'er og CDO'er</u> Handelsomkostninger, administrationsomkostninger og management fee er indeholdt i regnskabsposten "Administrationsomkostninger i forbindelse med investeringsvirksomhed" i pensionskassens årsregnskab. Investeringsomkostningerne vedrørende CLO'er og CDO'er er beregnet efter den aftalte kontraktlige kuponrente. Er investeringsomkostningerne vedrørende CLO'er og CDO'er uden aftalt kuponrente, så skal investeringen behandles som en investering i private equity. Investeringsomkostningerne er beregnet efter branchens fælles omkostningssatser. Satsen ganges på det årlige gennemsnit af markedsværdien.</p>	
Risikoforrentning til basiskapitalen	Gennemsnitsrente: Risikoforrentning for garanterede pensionsordninger er opgjort i henhold til ISPs	

Omkostningselement	Metode/kilde	Fordelingsnøgle
	anmeldte overskudspolitik.	
Garantibetaling	Der betales 0,5 pct. af depotet for garantien på Seniorordningen.	Betalingen trækkes direkte på medlemmets depot.
Mægleromkostninger	Ikke relevant	

Afstemningskema

Nr.	Post	1.000 kr.		
1a	Summen af AOK oplyst til kunderne			86.724
1b	Summen af AOK fordelt på kunder, der enten har forladt selskabet, eller hvor policen er afgangsført			482
1c	Summen af AOK for genforsikringsbestande og enkeltstående risikodækninger			0
1d	Summen af endnu ikke oplyst AOK			0
1	Summen af AOK til kunderne			87.206
	Omkostningspost	Gennemsnit- rente	Markedsrente	Sum
2	Administrations- og erhvervelssomkostninger, jf. resultatopgørelsen	1.097	4.836	5.933
3	Leje af egen domicilejendom			0
4	Omkostninger til forsikringsformidlere			0
5	Forsikringsmæssige driftsomkostninger i datterselskaber			
6	Administrationsomkostninger hos eksterne leverandører af forsikringsydelser			0
7	Administrations- og erhvervelsesomkostninger i SUL-forsikringer vist i note for de pågældende forsikringer			0
8	Over-/underskud på administrations- og erhvervelsesomkostningerne, som dækkes af basiskapitalen (modregningspost)	-56	0	-56
9	Investeringsomkostninger, jf. resultatopgørelsen	13.802	46.390	60.192
10	Øvrige investeringsomkostninger i fonde, datterselskaber, investeringsforeninger mv.	38	1.100	1.138
11	Over-/underskud på investeringsomkostninger, som dækkes af basiskapitalen (modregningspost)			0
12	Investeringsomkostninger forbundet med basiskapitalen (modregningspost)	-992		-992
13	Risikoforrentning	16.989		16.989
14	Garantibetalinger			0
15	Omkostnings- og risikoresultat	592	2.875	3.467
16	Øvrige omkostninger, der kan specificeres	0	0	0
17	I alt	31.471	55.201	86.672
18	Post 1 minus post 17			533

Pensionskassens Erklæring

Pensionskassen for Teknikum- og Diplomingeniører har dags dato behandlet og godkendt pensionskassens metodebeskrivelse og afstemningsskema for regnskabsåret 2021.

Det er vores opfattelse, at metodebeskrivelsen og afstemningsskemaet er udarbejdet i overensstemmelse med den gældende henstilling fra Forsikring & Pensions bestyrelse.

Det er endvidere vores opfattelse, at beregningen af ÅOK og ÅOP samt de metodemæssige valg, der er redegjort for i metodebeskrivelsen, er i overensstemmelse med den gældende henstilling fra Forsikring & Pensions bestyrelse.

Endelig er det vores opfattelse, at afstemningen mellem summen af de medlemsspecifikke ÅOK'er og årsregnskabet samt pensionskassens øvrige registreringer er udarbejdet i overensstemmelse med den gældende henstilling fra Forsikring & Pensions bestyrelse.

Hellerup, den 21. marts 2022

Anne Louise Baltzer Engelund

Produktdirektør

Pernille Vastrup

Økonomidirektør

Den uafhængige revisors erklæring om beregning af ÅOK og ÅOP

Til ledelsen i Pensionskassen for Teknikum- og Diplomingeniører

Vi har i overensstemmelse med Forsikring & Pensions henstilling i LP-information 44/19 foretaget en gennemgang af metodebeskrivelse, afstemningsskema og beregning af omkostningselementer ved opgørelse af ÅOK (årlige omkostninger i kroner) og ÅOP (årlige omkostninger i procent) for Pensionskassen for Teknikum- og Diplomingeniører for 2021.

Ledelsens ansvar

Ledelsen har ansvaret for, at metodebeskrivelsen, afstemningsskemaet samt beregning og fordeling af omkostningselementer ved opgørelse af ÅOK og ÅOP er udarbejdet i overensstemmelse med LP-information 44/19.

Revisors ansvar

Vores ansvar er på baggrund af vores gennemgang alene at udtrykke en konklusion om, hvorvidt pensionskassens beregning af omkostningselementer ved opgørelse af ÅOK og ÅOP er foretaget i overensstemmelse med LP-information 44/19 og den udarbejdede metodebeskrivelse og pensionskassens øvrige registreringer.

Pensionskassens metodebeskrivelse og afstemningsskema er dateret den 21. marts 2021.

Det udførte arbejde

Vi har udført vores arbejde i overensstemmelse med den internationale standard om erklæringsopgaver med sikkerhed ISAE 3000 og yderligere krav ifølge dansk revisorlovgivning samt i overensstemmelse med instruksen i LP-information 44/19 fra Forsikring & Pension med henblik på at opnå begrænset sikkerhed for, at pensionskassens beregning af omkostningselementer ved opgørelse af ÅOK og ÅOP er foretaget i overensstemmelse med den udarbejdede metodebeskrivelse, afstemningsskema og pensionskassens øvrige registreringer.

PricewaterhouseCoopers er underlagt international standard om kvalitetsstyring, ISQC 1, og anvender således et omfattende kvalitetsstyringssystem, herunder dokumenterede politikker og procedurer vedrørende overholdelse af etiske krav, faglige standarder og gældende krav i lov og øvrig regulering.

Vi har overholdt kravene til uafhængighed og andre etiske krav i FSR — danske revisors retningslinjer for revisors etiske adfærd (Etiske regler for revisorer), der bygger på de grundlæggende principper om integritet, objektivitet, faglig kompetence og fornøden omhu, fortrolighed og professionel adfærd.

Det udførte arbejde er foretaget ved hjælp af begrænsede stikprøver, interviews og proceduregennemgang, og vi har herunder påset, om

- pensionskassen beregner omkostningselementerne, herunder ÅOK og ÅOP, på den måde, som pensionskassen har beskrevet i metodebeskrivelsen,
- der er overensstemmelse mellem de oplysninger, som fremgår af afstemningsskemaet, og årsregnskabet 2021 samt pensionskassens øvrige registreringer,
- de metodemæssige valg, som pensionskassen har redegjort for i metodebeskrivelsen, er anvendt i afstemningsskemaet,
- pensionskassen har udarbejdet en afstemning af, at samtlige opgjorte omkostninger er fordelt på pensionskassens medlemmer, samt at
- pensionskassen har godtgjort, at det ÅOK og ÅOP, som det enkelte medlem oplyses om, svarer til de omkostninger, som pensionskassen beregningsmæssigt har pålignet medlemmet.

Det udførte arbejde har ikke omfattet:

- Kontrol af fordelingen af de opgjorte omkostninger mellem de enkelte medlemmer samt det enkelte medlems oplysninger om ÅOK og ÅOP.

Konklusion

Ved det udførte arbejde er vi ikke blevet bekendt med forhold, der giver os anledning til at konkludere, at pensionskassens beregning af omkostningselementer ved opgørelse af ÅOK og ÅOP ikke i al væsentlighed er foretaget i overensstemmelse med den udarbejdede metodebeskrivelse, afstemningskema og pensionskassens øvrige registreringer.

Hellerup, den 21. marts 2022
PricewaterhouseCoopers
Statsautoriseret Revisionspartnerselskab
CVR-nr. 33 77 12 31

Per Rolf Larssen
statsautoriseret revisor

Claus Christensen
statsautoriseret revisor